

«Αν λάβουμε υπ' όψη όσο πρέπει τη βαθιά μας άγνοια ... δεν πρέπει να

παραξενεύμαστε επειδή πολλά ζητήματα σχετικά με την καταγωγή

των ειδών και των ποικιλιών μένουν ακόμα ανεξήγητα».

Κάρολος Δαρβίνος, 1859

ΟΙ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ ΤΟΥ ΔΑΡΒΙΝΟΥ

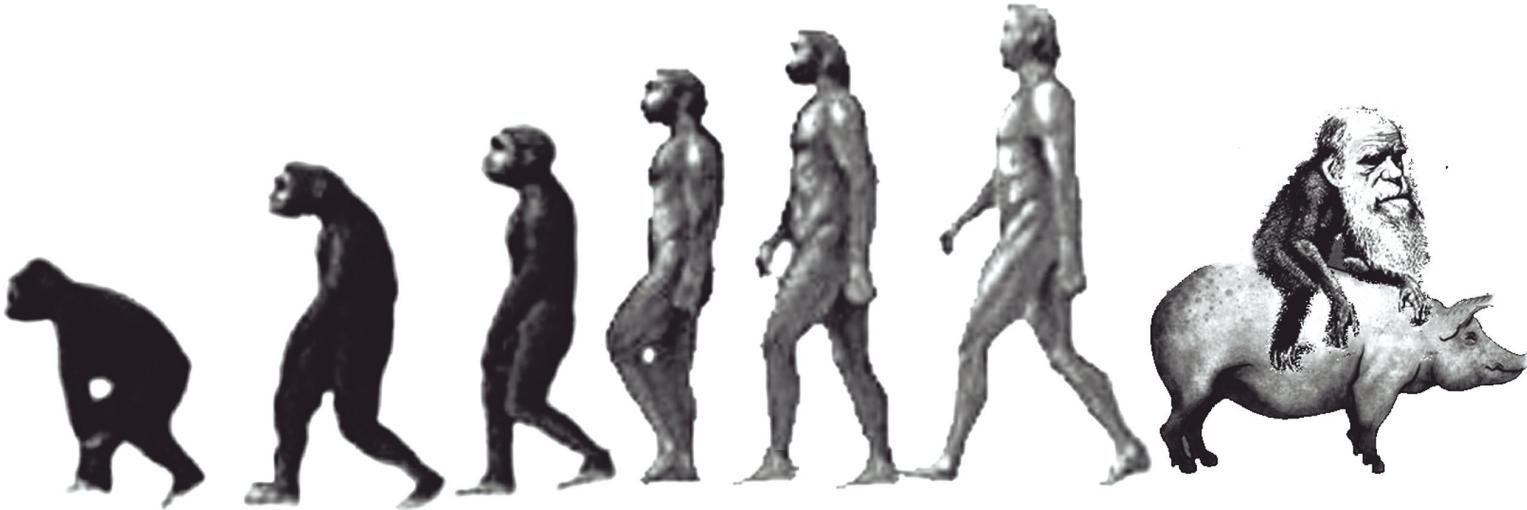
Γράφει ο Δημήτρης Τσινικόπουλος

O

φετινός εορτασμός των 200 χρόνων από τη γέννηση του Κάρολου Δαρβίνου (1809-1882), του ανθρώπου που θεωρήθηκε ως ο Κοπέρνικος της Βιολογίας και 150 χρόνων από τη δημοσίευση της *Καταγωγής των Ειδών* (1859), βρήκε πολλούς απροετοίμαστους και απρόθυμους να επανασκεφτούν

κατά πόσο ο επαναστάτης αυτός, χωρίς ειδικότητα ερευνητής της φύσης, είπε μεγάλες αιδή-θειες ή περιέπεσε σε μεγάλες ανακοινώσεις, αυταπάτες και πλάνες, ως προς το θέμα που ολόκληρη η ζωή των απασχόλησε. Το θέμα, δηλαδή, της καταγωγής των ειδών... από μία, ή λίγες μόνο αρχικές μορφές ζωής, που εξελίσσομενες (μεταβαλλόμενες) μέσα σε (δις) εκατομμύρια χρόνια, έφθασαν να παραγάγουν το «ένδοξο καύχημα του σύμπαντος, τον άνθρωπο», κατά την έκφρασή του.

Ενώ η διεθνής επιστημονική κοινότητα έχει αποδεχτεί τον Δαρβινισμό σχεδόν σαν άρθρο πίστεως, σαν τη μόνη δυνατή εξήγηση της ύπαρξης και της ποικιλομορφίας της ζωής, μια προσεχτική διερεύνηση των ισχυρισμών του Δαρβίνου και στη συνέχεια των ισχυρισμών των Νεο-δαρβινιστών, μπορεί να αποκαλύψει μεγάλα κενά και ανεπαρκή γνώση σε πολλά θέματα, ώστε βάσιμα να οδηγήσει κάποιον στο συμπέρασμα, ότι ο Δαρβίνος γενικοποίησε ορισμένες παρατηρήσεις του στα Νησιά

Γκαλαπάγκος και κατέβηξε στη θασική θεωρία του ότι όλα τα είδη και όλα τα έμβια όντα προήλθαν από έναν αρχέγονο οργανισμό με μυχανιστικό τρόπο, χωρίς όμως κάποια παρατήρηση μεταβολής ενός είδους σε άλλο, και χωρίς κάποιο πείραμα, που να επιβεβαιώνει τον παράτολμο αυτόν ισχυρισμό.

Εν πρώτοις, εκείνο το οποίο πρέπει να επισπανθεί ευθύς εξ αρχής, είναι ότι όπως είναι

Ο Δαρβίνος δεν εφηύρε την ιδέα του μεταμορφισμού ο ίδιος, ούτε την ιδέα της φυσικής επιλογής. Την πήρε από άλλους προγενέστερους.

γνωστό, ο Δαρβίνος δεν εφηύρε την ιδέα του μεταμορφισμού ο ίδιος, ούτε την ιδέα της φυσικής επιλογής. Την πήρε από άλλους προγενέστερους. Από τον Ρόμπερτ Τσεϊμπερς που έγραψε στο Βιβλίο του *Ichni* (1844), και από τον παππού του τον Έρασμο Ντάρβιν, που είχε υποστηρίξει τον αγώνα περί υπάρχεως στο Βιβλίο του *O Naós της Φύσεως*. Ποιού περισσότερο πρέπει να τονιστεί ότι, ο Δαρβίνος είχε την περίεργη – αφελή άποψη, ότι πρέπει πρώτα να έχεις μια θεωρία και μετά να ψάχνεις να βρεις στοιχεία που να την υποστηρίζουν... Όπως έγραψε στον φίλο του *Τσάρλις Λάυελ* «χωρίς τη δημιουργία θεωριών, είμαι πεπεισμένος ότι δεν θα υπήρχαν παρατηρήσεις (!) Γι' αυτό χρησιμοποιούσε πυκνά-συχνά τις λέξεις, ίσως, πιθανόν, πιστεύω ότι θα πρέπει κ.λπ. Αναγνώριζε, ποιούν, ότι καθαρά επαγγελματικές παρατηρήσεις είναι ανύπαρκτες, γιατί αν ο παρατηρητής δεν είχε ήδη στο μυαλό του μια ιδέα για το τι αναζητούσε, τότε δεν θα παρατηρούσε απολύτως τίποτα. Ο Δαρβίνος, έτσι αποκαλύπτεται, προϊδεασμένος να παρατηρεί οιδήποτε ήθελε αυτός και με μια υποθετική επαγγελματική μέθοδο, να καταλήγει εκεί που αυτός ήθελε. Σε μια επιστολή του στον Φ.Γ. Χιούτον (20 Απριλίου 1861), έλεγε: «Πραγματικά... δεν ισχυρίζομαι ότι προβάλλω όμεσα επιχειρήματα της μεταβολής του ενός είδους σε άλλο, πιστεύω

όμως, ότι η θεωρία αυτή είναι στη βάση της σωστή γιατί έτσι πολλά φαινόμενα μπορούν να ομαδοποιηθούν και να εξηγηθούν» (τα αραιά γράμματα δικά μου). Η αρχική σύλληψη πλούτον της περίφημης θεωρίας του, έγινε κατά τις περιοδείες του στα Νησιά Γκαλαπάγκος, αλλά έχοντας ήδη μέσα του το σκουλήκι, από προγενέστερους, και από τους αρχαίους Έλληνες Αναξαργόρα, Εμπεδοκλή και άλλους, που υποστήριζαν την καταγωγή του ανθρώπου από τα

προϋποθέσεις, που αν αποδεικνύονταν εσφαλμένες ή ανεπαρκείς τότε κι οιόκληρη η θεωρία του θα κατέρρεε... Ποιες είναι αυτές, οι προϋποθέσεις; Ας δούμε μερικές.

1. **Η Φυσική Επιλογή**, η θεωρία που λέει ότι η φύση επιλέγει τους καλύτερους και ικανότερους εκπροσώπους ενός είδους, είναι μια έννοια που περικλείει βεβαίως μιαν αλήθεια, η οποία όμως στην ουσία της, είναι μία ταυτολογία. Η θεωρία λέγει, ότι, στον αγώνα της ζωής επιβιώνει το πιο ικανό και προσαρμοσμένο άτομο- και στην ερώτησή μας, γιατί επιβιώνει, δίνεται η απάντηση: γιατί ακριβώς είναι αυτό που επιβιώνει στις δύσκολες συνθήκες... Προσαρμοσμένο άτομο και επιβίωση είναι ταυτόσημες έννοιες, κι αυτό είναι κάτι που δεν το ανέβισε επαρκώς ο Δαρβίνος.

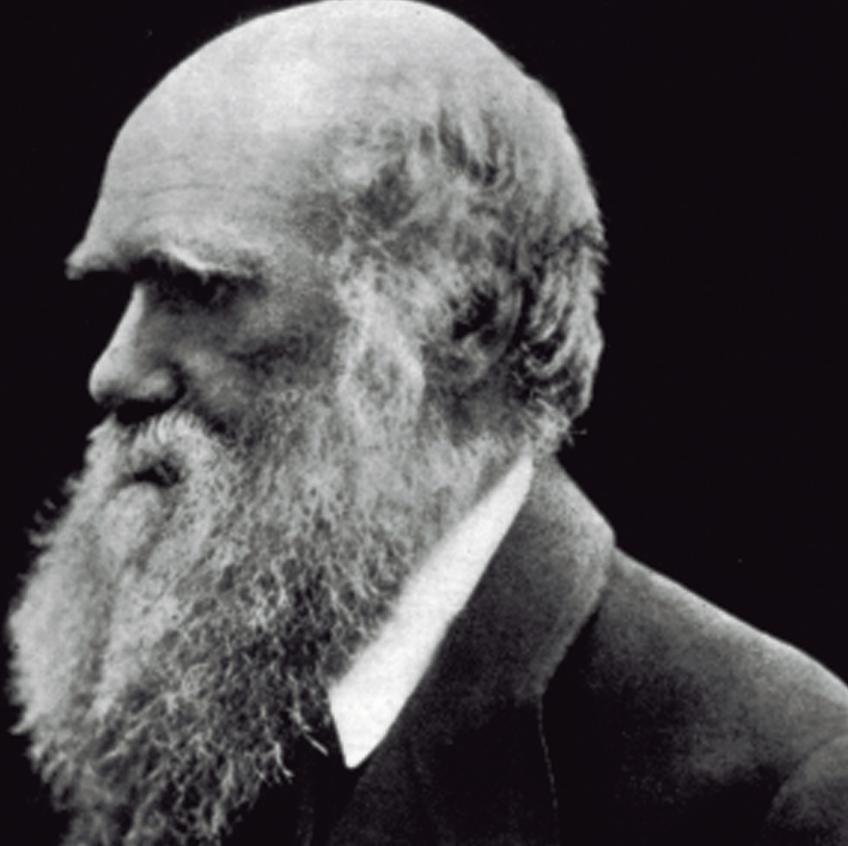
Επί πλέον η έκφραση φυσική επιλογή, περιέχει μια ενδογενή αντίφαση. Διότι, η επιλογή προϋποθέτει νόνοση και βιούληση, ενώ η φύση δεν διαθέτει ούτε νόνοση ούτε βιούληση! Η επιλογή αποκλείει την τύχη! «Η φυσική επιλογή είναι τυφλή, ασυνείδητη, αυτόματη διαδικασία» (Ρ. Ντόκιν). «Επιλογή σημαίνει χρήση κριτηρίων για πραγματοποίηση επιδιωκόμενου σκοπού... Τύχη και επιλογή είναι έννοιες

ζώα. Είναι ενδιαφέρον, να παρακολουθήσουμε την εξέλιξη της Δαρβίνειας σκέψης, και να δούμε ποιοι είναι οι ακρογωνιάιοι λίθοι της.

Θεωρία και Υπο-θεωρίες

Oι περισσότεροι ίσως γνωρίζουν τη θεωρία της Εξέλιξης των Ειδών του Δαρβίνου, αλλά αγνοούν ότι για να στηρίξει τη θεωρία του ο Δαρβίνος, στηρίχτηκε σε διάφορες βοηθητικές υπο-θεωρίες, και

ασυμβίβαστες και δεν πρέπει να συγχέεται (όπως έκανε ο Δαρβίνος) η φυσική επιλογή με την τεχνητή» (Θ. Διαννεθίδης).

2. Εν πάσῃ περιπτώσει, η έκφραση παρά την ποιητικότητά της (ο Δαρβίνος έγραψε ότι η φύση είναι ένα είδος «μυστηριώδους προσωπικότητας»), επικράτησε· αλλά το ζήτημα, είναι, ότι ο Δαρβίνος εμπνεύστηκε την θεωρία του από την τεχνητή επιλογή και κατ' αναλογίαν. Είδε ότι οι καλλιεργητές και οι κτηνοτρόφοι κατόρθωσαν να πετύχουν με διασταύρωσεις κατευθυνόμενες, νέες ράτσες, και φαντάστηκε ότι το ίδιο θα πετύχαινε και η φύση. Όπως αποκαλύπτει ο ίδιος, «Αφού ο άνθρωπος μπορεί να πετύχει, και ασφαλώς πέτυχε σπουδαία αποτελέσματα με τα μεθοδικά και ασύνειδα μέσα επιλογής, σκεφτείτε τι θα μπορούσε να πραγματοποιήσει η φυσική επιλογή» (Η Καταγωγή των Ειδών, σελ. 91). Αλλά, Βέβαια, όπως μπορεί ν' αποδειχτεί, η ενέργεια του ανθρώπου για κατασκευή –επιλογή ρατσών– με διασταύρωση, δεν είναι ανάλογη με την ενέργεια της φύσης και της φυσικής επιλογής, αλλά εκ διαμέτρου αντίθετη! Διότι ο άνθρωπος, έχει υπόψη του ένα σκοπό: την παραγωγή μιας βεβτιωμένης ράτσας για ειδικούς λόγους, ενώ η φύση δεν έχει κανέναν! Η κατευθυνόμενη διασταύρωση του ανθρώπου, γίνεται ακριβώς για να προστατευθούν είδοι από την αιλούριστη φυσική επιλογή! Επιπλέον, ο παραπάνω ισχυρισμός του Δαρβίνου είναι αντιφατικός, διότι τα μεθοδικά μέσα του ανθρώπου δεν είναι ασύνειδα. Τα μέσα επιλογής του είναι αναφανδόν συνειδητά! Ο ίδιος ο Δαρβίνος αναγνώρισε ότι η αναλογία, δεν οδηγεί πάντα σε επιθυμητά αποτελέσματα και πρέπει κάποιος να είναι επιφυλακτικός.

Ακόμα αναγνώρισε, τελικά, ότι η φυσική επιλογή έχει παρεξηγηθεί, διότι «μερικοί φτάσανε να φανταστούν (!) πως η φυσική επιλογή προκαλεί μεταβλητότητα, ενώ συνεπάγεται μονάχα τη διατήρηση των ποικιλίων εκείνων που εμφανίζονται και που είναι ευεργετικές στο ον στις συνθήκες zwātis του» (σελ. 89). Ετοι φαίνεται καθαρά, ότι η υποβούθητική θεωρία της αναλογίας που οδήγησε στην έννοια

διατυπώθηκε πριν γίνουν γνωστοί οι νόμοι της κληρονομικότητας του Μέντελ. Ο Δαρβίνος καθ' ομοιόγιαν του, διατύπωσε τη θεωρία του καθ' όν στηγμήν «οι νόμοι που κατευθύνουν την κληρονομικότητα είναι εξ ολοκλήρου άγνωστοι (Η Καταγωγή των Ειδών, σελ. 169). Το ερώτημα όμως είναι: πως, αφού αγνοούνταν οι νόμοι της κληρονομικότητας, μπορούσε να διατυπώσει κάποιος επιτυχώς, μια θεωρία περί μεταβολής των ειδών; Η δυσκολία, ή καπιτύερα το άτοπον της θεωρίας του Δαρβίνου, φάνηκε, λίγο αργότερα, όταν διατυπώθηκαν από τον μοναχό Γκρ. Μέντελ το 1865 οι νόμοι της κληρονομικότητας –επί των οποίων στηρίζεται η σύγχρονη Γενετική– και στη συνέχεια αποδείχτηκε από τον Γερμανό Αύγουστο Βαϊσμαν, και τα πειράματά του, ότι οι επίκτητες ιδιότητες δεν κληρονομούνται. Γύρω στα 1900, ερευνητές όπως ο Ούγκο ντε Βρις, κατέδιξαν την αδυναμία της φυσικής επιλογής για τη δημιουργία νέων ειδών, δίνοντας έμφαση στις απότομες και αιφνίδιες αλληλαγές των χρωμοσωμάτων, τις περίφημες μεταβλήσεις (άλματα) που προκαλούν μικροεξέλιξη αλλά υποτίθεται ότι προκαλούν και τη μακροεξέλιξη. Στις μεταβλήσεις και στην τύχη, στηρίζεται περισσότερο η σύγχρονη Νεοδαρβίνισμός, παρά στη συσσώρευση μικρών μεταβολών, που πίστευε, ως παράγοντα εξελίξης, ο Δαρβίνος. Ακόμα μια αυταπάτη του Δαρβίνου, παραμερίστηκε και ρετουσαρίστηκε, ώστε το όνομά του, να φιγουράρει... ενώ η αντίληψή του περί κληρονομικότητας ήταν πλανεμένη,

Ο νέο-δαρβίνιστης καθηγητής Τζορτζ Σίμψον, διαβεβαιώνει, ότι παρά τον τίτλο του, το βιβλίο του Δαρβίνου, δεν καταφέρνει να εξηγήσει την καταγωγή των ειδών.

της φυσικής επιλογής, και είναι από τους κεντρικούς σύλλογους και πυλώνες της Δαρβίνειας θεωρίας, είναι μια Δαρβίνεια αυταπάτη. Συντελεστής της φυσικής επιλογής κατά τον Δαρβίνο είναι ο αγώνας για την ύπαρξη (*Struggle for existence*) αλλά αυτός, εν μέρει, ενώ πειτούργει στη φύση, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι εμπνευσμένος από τον T. Μάλθους, που μίλησε για τον υπερπληθυσμό ως αιτία των ανταγωνισμών, και ο Δαρβίνος το εφήρμοσε αυτό στη φύση με τον δικό του τρόπο.

3. Άλλη μια βασική προϋπόθεση –υπο-θεωρία του Δαρβίνου– είναι η θεωρία της *παγγενεσίας* ή της κληρονομικότητας των επίκτητων χρήσιμων μεταβολών. Ο Δαρβίνος πίστευε ότι μικρά μόρια από ολόκληρο το σώμα μετακινούνταν στα κύτταρα του ωρίου και του σπέρματος, τροποποιώντας τα, σύμφωνα με τις συνθήσεις που είχαν αποκτήσει οι οργανισμοί. Η θεωρία αυτή του Δαρβίνου, βέβαια,

και συνεπώς, η θεωρία του περί φυσικής επιλογής έπαθε έκλιψη ... (Reymond Rogar).

4. Βοηθητική της φυσικής επιλογής θεωρία, υπήρξε και η άλλη Δαρβίνεια θεωρία της Σεξουαλικής Επιλογής (Sexual Selection). Σύμφωνα μ' αυτήν, πρέπει να δοθεί διαφορετική εξίγιηση από τη φυσική επιλογή σε αρκετές περιπτώσεις. Όπως ο περίπτωση πολύχρωμων φτερών σε πουλιά, που δεν τους ωφελούν για τον αγώνα τους στην επιβίωση, αλλά μπορεί μάλλιστα να την βλάψουν. Για να εξηγήσει την αντίφαση αυτή ο Δαρβίνος, υποστήριξε τη σεξουαλική επιλογή, κατά την οποία, άτομα ενός φύλου (τα αρσενικά) ανταγωνίζονται μεταξύ τους, για την κατοχή του άλλου φύλου, τα θηλυκά. Τα ικανότερα, αποκτούν απογόνους. Εδώ υπεισέρχονται παράγοντες, όπως πονηριά, δύναμη και ομορφιά. Αλλά και η θεωρία αυτή παρουσίασε πολλής δυσκολίες. Πρώτα, δεν εμφανίζεται στα φυτά, όπου δεν

έχουμε διαπάλη επικράτησης μέσω της σεξουαλικής προτίμησης. Δεύτερον, ο Δαρβίνος δεν ήταν σίγουρος αν εφαρμοζόταν η σεξουαλική επιθυμία στα πτηνά και ιδιαίτερα σε μεγάλο μέρος του ζωικού βασιλείου. Τελικά, μόνο σε ένα μικρό μέρος ατόμων θα μπορούσε να ισχύσει αυτή η παρατήρηση, η οποία όμως, και πάλι δεν μπορούσε να οδηγήσει στην ερμηνεία παραγωγής νέων ειδών, αφού η διασταύρωση στα ζώα ατόμων ετεροειδών, είναι σπάνια. Υπάρχουν και άλλες βοηθητικές υπο-θεωρίες, όπως η επίδραση του περιβάλλοντος και η συσχέτιση οργάνων μεταξύ τους, αλλά κι αυτές κατέληξαν σε αδιέξοδο ως προς τον επιδικόμενο σκοπό. Όπως παρατηρεί ο ιστορικός της επιστήμης P. Τυϊγέρ (R. Thullier) «μερικές φορές διαβάζοντας τη θεωρία του Δαρβίνου, έχεις την εντύπωση ότι ο Δαρβίνος προσπαθεί με αυθαίρετες παρεμβάσεις και με κάθε θυσία να προστατεύσει τη φυμισμένη θεωρία του». Αυτό άλλωστε το αναγνώρισε και ο ίδιος ο Δαρβίνος γράφοντας ότι «πολλές ιδέες που εκφράστηκαν εδώ είναι θεωρητικής τάξεως και αναμφίβολα θα βρεθεί ποιες θ' αναγνωριστούν ανακριθείσι» (Η καταγωγή του ανθρώπου).

Ασάφεια ως προς την Έννοια του Είδους

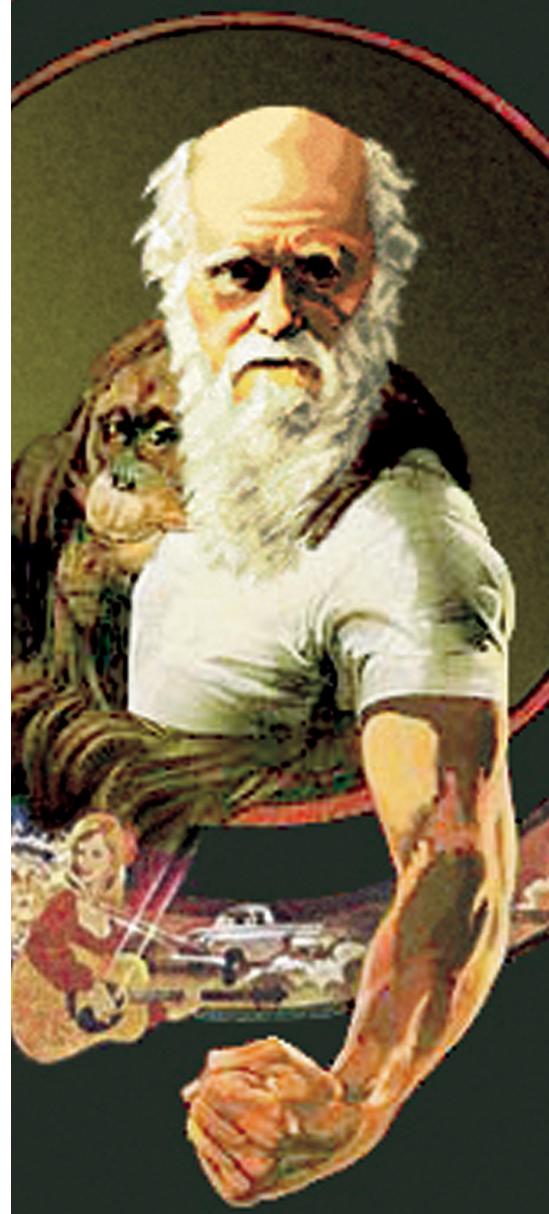
Oλη η προσπάθεια του Δαρβίνου έγινε από μέρους του, για να εξηγήσει την καταγωγή των ειδών από άλλα είδη και από πιο πρωτόγονες μορφές ζωής που διαρκώς εξελίσσονταν σε συνθετότερες. Το κρίσιμο όμως ερώτημα ήταν: τι είναι είδος; Μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς; Διότι, η κατάταξη κάποιων όντων σε ένα είδος, γίνο-

θορισμένα; Στο άλλο βιβλίο του, πάλι, *H καταγωγή του Ανθρώπου* πλέει ότι ο «όρος είδος είναι αυθαίρετος» (σελ. 201) και, «Δεν είναι δυνατόν να σύρουμε μια σαφή διαχωριστική γραμμή στα είδη» (σελ. 488).

Ολόκληρα βουνά από θεωρίες και υποθέσεις, λοιπόν, για να εξηγηθεί κάτι, που δεν είναι σαφές και γνωστό, και το πως εξελίχτηκε μία μορφή σ' άλλη μορφή, και που για να πούμε αν παρήκαθι νέο είδος, πρέπει να στηριχτούμε στη γνώμη κάποιων φυσιοδιφών...

Η ασάφεια της έννοιας είδους, είναι κάτι που κατατάπιπώρησε και μπέρδεψε το Δαρβίνο σ' όλη την ζωή αλλά ακόμη και τους επίγονους του. Γι' αυτό ο επιστήθιος φίλος του ο *Τόμας Χάρης*, παραδέχτηκε ότι μετά από επτά αναγνώσεις του βιβλίου του Δαρβίνου, κατενόησε, ότι αυτό είναι ένα πολύ δύσκολο βιβλίο... Ο *E. Μάιερ*, αναγνώρισε, ότι ο Δαρβίνος απαχώς μπερδεύτηκε και δεν κατάφερε να απαντήσει στο ερώτημα ποιλαπλασιασμού των ειδών, ούτε της ειδογένεσης. Και ο νέο-δαρβινιστής καθηγητής *Τζορτζ Σίμψον*, διαβεβαιώνει, ότι παρά τον τίτλο του, το βιβλίο του Δαρβίνου, δεν καταφέρνει να εξηγήσει την καταγωγή των ειδών. Επίσης ο παλαιοντολόγος *K. Πάτερσον* (*Colin Patterson*), παραδέχεται ότι δεν μας πλέει τίποτα για την προέλευση των ειδών!

Άλλά η σύγχυση εξακολουθεί σαφώς μέχρι σήμερα. Γιατί, ακόμα και σήμερα οι φυσιοδιφες, δεν έχουν κατά την ομοιογύα του Δαρβίνου του 20^ο αιώνα, του *E. Μάιερ*, καταλήξει σε γενική ομοφωνία για τον ορισμό του είδους (*E. Μάιερ, Τι είναι εξέπλιξη, σελ. 203, 204*). Οι βιολόγοι, τείνουν, απλά να δεχθούν ως κριτή-

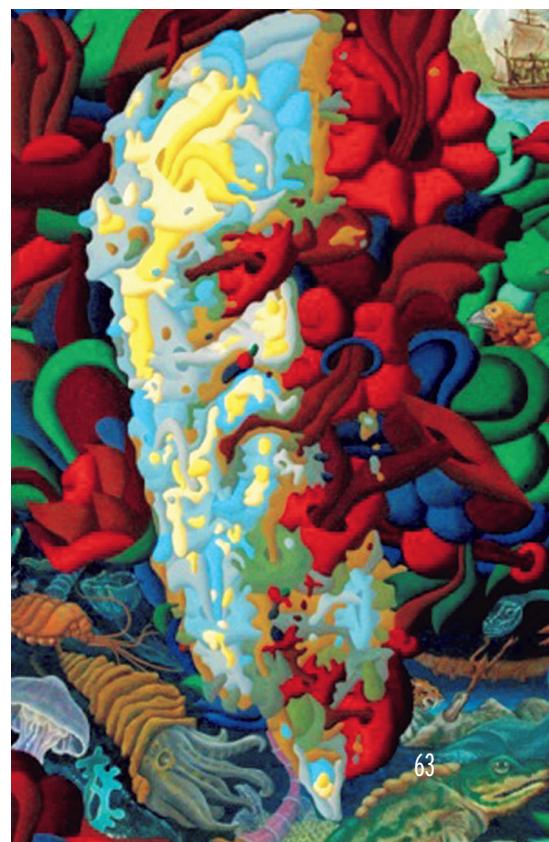

«Οι κρίκοι λείπουν ακριβώς, εκεί που πολύ ζωηρά τους επιθυμούμε» Α.Σ. Ρόμερ

νταν με βάση συνήθως την εξωτερική ομοιότητά τους, με καθαρά μορφοιλογικά στοιχεία. Άλλα το κριτήριο αυτό, αποδείχτηκε πολύ εύθραυστο κι επισφαλές. Ο Δαρβίνος αναγνώρισε τη δυσκολία, γράφοντας ότι «είναι αφάνταστα δύσκολο ν' αποφασίσει κανένας αν πρέπει να κατατάξει μια μορφή σαν ποικιλία της άλλης, ακόμα κι όταν είναι στενά συνδεδεμένη μ' ενδιάμεσους κρίκους... Κατά συνέπεια για να καθορίσουμε αν μια μορφή πρέπει να ταξινομηθεί σαν είδος ή ποικιλία, μας φάνεται πως ο μόνος οδηγός είναι η γνώμη των φυσιοδιφών που έχουν γερή κρίση και μεγάλη πείρα. Άλλα σε πολλές περιπτώσεις πρέπει ν' αποφασίσουμε σύμφωνα με την πληπιοψφία των φυσιοδιφών ...». Σ' άλλο σημείο του βιβλίου του (σελ. 171) διερωτάται: αν τα είδη κατάγονται από άλλα με ανεπαίσθιτες διαβαθμίσεις, γιατί να μη θλέπουμε παντού μεταβατικές μορφές και να μην επικρατεί στη φύση σύγχυση αντί να είναι είδη όπως τα θλέπουμε τώρα σαφώς κα-

ριο την ικανότητα διασταύρωσης με γόνιμο αποτέλεσμα. Κάθε ομοιότητα πρέπει να οφείλεται σε ομοιότητα γόνων, σε ομοιότητα κληρονομικού υλικού και μόνο. Εδώ, όμως, μπαίνει αυτόματα το φράγμα της μη αναπαραγωγής, ως φράγμα αξεπέραστο μεταξύ των διαφορετικών ειδών που συνηγορούν για την σταθερότητά τους. Γι' αυτό έγραψε ο διάσημος εξελικτικός *Γκόλντνταμιτ* (*R. Goldsmith*) «...που θεωρεύα δεν (φαίνεται παλαιοντολογικά) να παραβιάστηκαν τα όρια των ειδών, τα δε όρια αυτά είναι χωρισμένα από τα όρια των επόμενων καλών ειδών, με το αγεφύρωτο χάσμα, που κι αυτό εμπερικλητεί στερούτητα». (*The Material basis of Evolution*, σελ. 165, 168).

Το πρόβλημα λοιπόν, του τι είναι είδος, κι αν κι πως εξελίσσεται ώστε να παραχθεί, νέο, κληρ. μπήρξε η μεγαλύτερη δυσκολία, ο μεγαλύτερος σκόπελος όπου ναυάγησε ο Δαρβίνος, παρά τις όποιες φιλότιμες προσπάθειές του, να ερμηνεύσει με το δικό του τρόπο, τη

φύση και να εξηγήσει κάποια άγνωστα ή περίεργα φαινόμενα. Γι' αυτό και έγραψε: «αν η θεωρία μου είναι σωστή...» (σελ. 177). Αυτούς, και σήμερα, οι έννοια είδος είναι συγκεκυμένη, αφού οι Νεοδαρβίνιστές μιθούν για ειδογένεση μέσω μεταθλάξεων, που στην πραγματικότητα είναι δημιουργία γενετικής ποικιλομορφίας υποειδών ή ρατσών, μέσα στην πλαίσια ενός είδους τα μέλη του οποίου μπορούν και διασταυρώνονται με γόνιμο αποτέλεσμα. Η γονιμότης ή αγονία, είναι το τελικό κριτήριο.

Οι περίφημες σπίζες (σπίνοι) του Δαρβίνου, που παρατήρησε στη Νησιά Γκαλαμπάγκος με την ποικιλομορφία των ραμφών, στην καλύτερη περίπτωση δείχνουν ότι ένα είδος μπορεί να προσαρμοστεί σε μεταβαθλόμενες συνθήκες για επιβίωση, αλλά δεν δημιουργούν την περίφημη μακροεξελίξη, το μεγάλο όνειρο του Δαρβίνου και των Νεο-δαρβίνιστών.

Δυσκολίες και Διαφεύσεις

Σ' ένα κεφάλαιο οιλόκληρο, το έκτο, του βιβλίου του, ο Δαρβίνος αναφέρεται στις δυσκολίες που είχε να αντιμετωπίσει ο ίδιος προκειμένου να πείσει με τη θεωρία του. Τις αναφέρει και τις ταξινομεί. Και ενώ ομολογεί, ότι μερικές απ' αυτές –όπως η έλλειψη ή σπανιότητα των μεταβατικών ποικιλών, ή τα όργανα εξαιρετικής τελειότητας κ.ά.– είναι τόσο σοβαρές, που «ως αυτή τη στιγμή δε μπορώ να τις σκεφτώ χωρίς να κλονιστώ κάπως», νομίζει τελικά, πως με τη θεά του, τη φυσική επιλογή, τις ξεπερνά, ή ότι ο χρόνος με νέες ανακαλύψεις θα τον δικαιώσει αργότερα. Για το μάτι π.χ. γράφει, «Ομοιογώ πως φάνται οιδότερα παράλογη η υπόθεση ότι η φυσική επιλογή κατόρθωσε να σχηματίσει τον οφθαλμό με όλες της άφθαστης τελειότητας ικανότητες...» αλλά ενώ δίνει κάποιες υποθετικές εξηγήσεις (πρέπει να υποθέσουμε γράφει ξανά και ξανά), αναγνωρίζει ότι είναι απαραίτητο η λογική να επιβιβληθεί στη φαντασία... Και ακόμη, ότι «αν θα μπορούσε ν' αποδειχτεί πως υπόρχει οποιοδήποτε ποιλύπλοκο όργανο, που να μην είναι δυνατό να 'χει σχηματιστεί από μία σειρά ποιλυάριθμες, διαδοχικές και ελαφρές μεταβολές, η θεωρία μου θα κατέρρεε εντελώς...». Τις ίδιες δυσκολίες αναγνωρίζει και για τα ένστικτα των ζώων και κυρίως τις ικανότητές της μέλισσας (σελ. 271). Ο Δαρβίνος ξεπερνάει με το μυαλό του τις δυσκολίες, ομοιογώντας σε πολλή άγνοια, και χρησιμοποιώντας πάνω από 800 φορές εκφράσεις όπως, ίσως, πιθανόν, θα πρέπει, υποθέτω, τείνω να πιστέψω, είμαι διατεθειμένος να πιστέψω κ.ά. (βλ. ενδεικτικά σελ. 17, 20, 203, 342 και 482). Σε ποιλήσεις περιπτώσεις, επικαλείται άλλους σαν αυθεντίες, με την έκφραση ο τάδε απόδειξε, ή ο τάδε με διαβεβαίωσε... Η κύρια διάψευση όμως της θεωρίας του, έρχε-

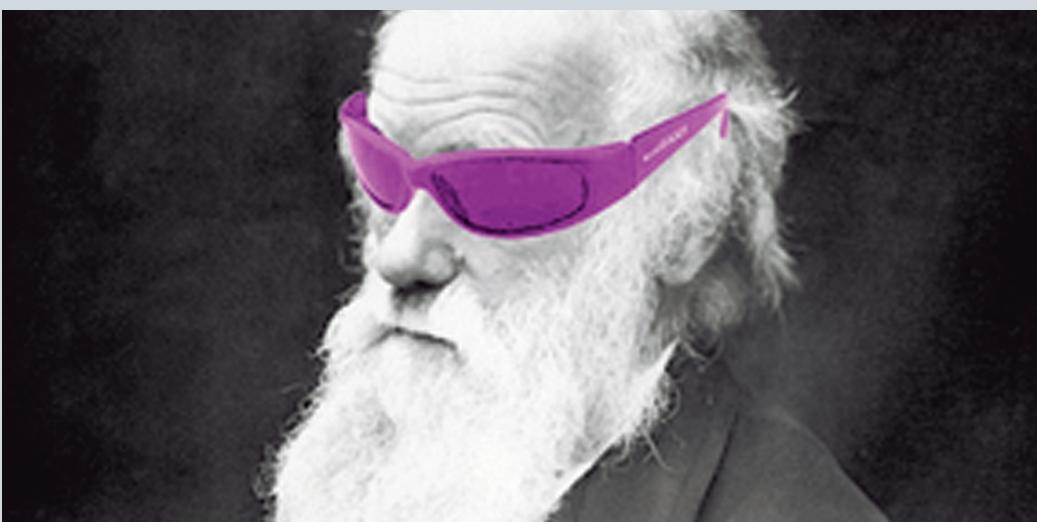
ται καθ' ομοιογίαν του από την Παλαιοντολογία, που ενέχει εν προκειμένω θέστιν αυτοψίας. Πώς προήλθε η ζωή; Ένα ποιλύ δύσκολο ερώτημα για τους εξεπικτικούς μέχρι σήμερα. Αναπάντητο. Κατά τον R. Jastrow, ένα θαύμα! Ο Δαρβίνος στην «καταγωγή του» ξεπερνάει τον σκόπελο, υποστηρίζοντας ότι η ζωή εμφανίθηκε σε μια μορφή ή σε πίγες από το Δημιουργό (σελ. 507). Άρα, έτσι, πάμε στο θαύμα... Σ' αλλήλη περίπτωση όμως, υποστήριξε, ότι μπορούσε η ζωή να παραχθεί αυτομάτως, αν

απολούστερα μονοκύτταρα σε συνθετότερα πολυκύτταρα. Τη δυσκολία την αναγνώρισε ο ίδιος Δαρβίνος. Έγραψε: «Δεν μπορώ να δώσω ικανοποιητική απάντηση». Δικαιολόγησε την αδυναμία, με το σκεπτικό πως ένα μόνο μικρό τμήμα της υδρογείου είναι γνωστό με ακρίβεια. Αυτή όμως η δυσκολία που προκύπτει από την παλαιοντολογία δεν είναι η μοναδική: Υπάρχουν και άλλες μεγαλύτερες. Αν η εξέλιξη των όντων, από ένα κύπταρο στον άνθρωπο, ήταν γεγονός, θα έπρεπε να βρίσκαμε εκαποντάδες xi-

«Οι αποδείξεις των απολιθωμάτων θα μπορούσαν να είναι συνεπείς με την ιδέα ενός Μεγάλου σχεδιαστή», Καρλ Σαγκάν, *Cosmos*,

υπόρχαν οι κατάλληλες συνθήκες μέσα σε μια μικρή θερμή λίμνη ύδρα ως αποτέλεσμα χρημάτων ενώσεων. Από κει και πέρα, ο δρόμος ήταν εύκολος. Αν όμως έγινε αυτόματη γένεση, τι αποδείξεις υπόρχαν στα απολιθώματα; Τι έχει να μας πει η παλαιοντολογία; Για τους περισσότερους, ίσως, είναι άγνωστο το περίφημο αίνιγμα των Κάμβριων απολιθωμάτων, όπως

τηίαδες συνδετικούς, μεταβατικούς ενδιάμεσους τύπους (κρίκους) μεταξύ των ειδών, γενών, οικογενειών και τάξεων του ζωικού και φυτικού βασιλείου. Θα έπρεπε να βρίσκαμε στα απολιθώματα τέτοιους συνδετικούς κρίκους, που να δείχνουν πώς κάποια ψάρια έγιναν αμφίβια, πώς το πετεύγιο μετατράπηκε σε πόδι, πώς τα ερπετά έγιναν πουλιά, πώς εμφανίστηκαν τα θηλα-

ονομάστηκε, το αίνιγμα, που ενοχλεί τον παλιότατο Ρίτσαρντ Ντόκινς και τον κάνει να το σκοτίασει με δύο αράδες όλο κι όλο. Κι αυτό είναι το εξής: Στα προ-κάμβρια πετρώματα, δεν υπάρχουν ζωικά απολιθώματα. Αλλά στα Καμβριανά λεγόμενα απολιθώματα που βρίσκονται ακριβώς από πάνω, υπάρχει πλήθος απολιθωμάτων (π.χ. τριπλούτες, βρυσώρωα κ.λπ.) γιατί ζούσαν τόσο ποιλύπλοκοι οργανισμοί, όσο είναι οι σύγχρονοι συγγενείς τους. Αυτό σημαίνει ότι η ζωή, εμφανίσθηκε ξαφνικά, με «εξεριγμένες» ζωικές ποιλυκυτταρικές μορφές και όχι βαθμιαία από απολιθύστερες κατώτερες, σε ανώτερες. Δεν υπάρχουν ούτε ίχνη προγόνων των ζώων αυτών, ούτε ενδιάμεσες μορφές. Αυτό συνηγορεί για πράξη δημιουργίας μάλλον, παρά για εξέλιξη ζωής από τα

σπικά, μερικά απ' τα οποία έγιναν κήπη κ.λπ. Κάτι τέτοιο όμως, δεν αποκαλύπτουν τα γεωλογικά στρώματα, ούτε το αρχείο των βράχων, ούτε τα απολιθώματα. Έτσι τη θεωρία της εξέλιξης εμφανίζεται σαν υπόθεση χωρίς τεκμηρίωση, χωρίς απόδειξη. Σπίτι χωρίς θεμέλιο. Ή, για ν' αλληλάξουμε την παρομοίωση: Μιλούμε για ανθρωποκτονία, χωρίς να έχει βρεθεί πτώμα, ούτε το θανατηφόρο όπλο... Τη δυσκολία αναγνώρισε και πάλι ο ίδιος ο Δαρβίνος λέγοντας ότι: «Ο αριθμός των ενδιαμέσων ποικιλιών που υπόρχειν άλλοτε θα πρέπει να 'ναι πραγματικά τεράστιος. Γιατί λοιπόν η κάθε γεωλογική διάπλαση και το κάθε στρώμα να μην είναι γεμάτη από τέτοιους ενδιάμεσους κρίκους; Η Γεωλογία ασφαλώς δεν αποκαλύπτει καμία τέτοια ανεπισήθητα διαβαθμισμένη αλισσίδα ενόργανων όντων. Κι

αυτό ίσως είναι η πιο πλογική και σοβαρή αντίρρηση που μπορεί να διατυπωθεί εναντία στη θεωρία μας». (σελ. 323, 324).

Ο Δαρβίνος προσπάθησε να ξεπεράσει τις δυσκολίες πλέοντας ότι το αρχείο ήταν ατελές και στο μέλλον θα αποκαλύπτονταν περισσότερα επ' αυτού. Δεν έφταγε η θεωρία του δηλαδή, αλλά τα γεωλογικά στρώματα και τα ελάχιστα αποικιακά ματα.

Ωστόσο, 150 χρόνια μετά τον Δαρβίνο σήμερα που είναι γνωστά 200.000.000 αποικιακά ματα και πλέον σ' ολόκληρο τον κόσμο, η κατάστα-

σηνώ αυτή η θεωρία έρχεται σε άμεση ρήξη με την παραδοσιακή και με την βασική αρχή του Δαρβίνου «ο φύση δεν κάνει άλματα», και περιμένει την επιβεβαίωσή της, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει ούτε η ελάχιστη απόδειξη ότι μια από τις μεγαλύτερες συνομοταξίες έχει ήδη σημειωθεί από κάποια άλμη και οι θιασώτες της δημιουργίας φαίνεται να έχουν καλύτερα επιχειρήματα (Ωστιν Κλαρκ). «Οι αποδείξεις των αποικιακών θα μπορούσαν να είναι συνεπίς με την ιδέα ενός Μεγάλου σχεδιαστή» (Καρλ Σαγκάν, *Cosmos*, 1980, σελ. 19).

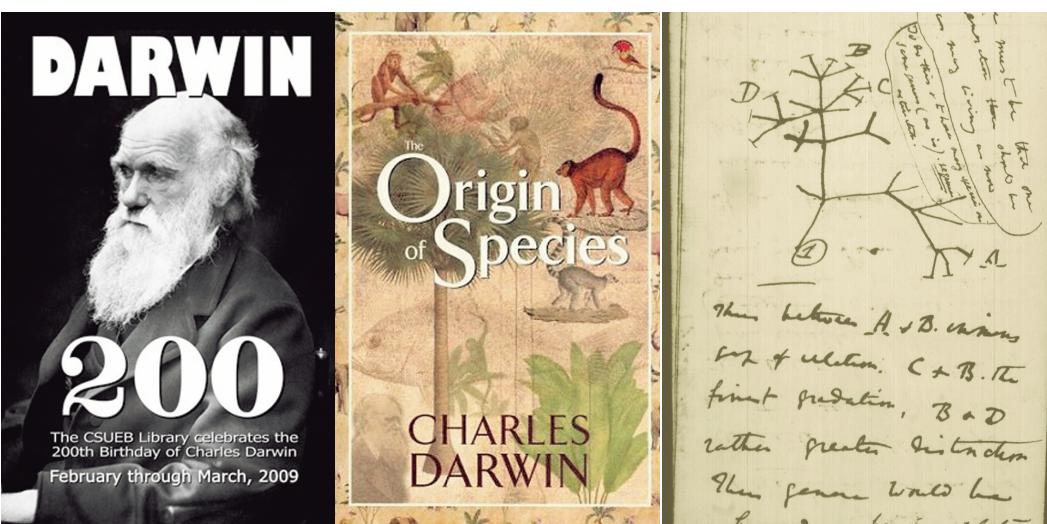
«Το παρόν είναι το κλειδί κατανόσης του παρελθόντος», Κ. Δαρβίνος

σηνώ αυτή η θεωρία έρχεται σε άμεση ρήξη με την παραδοσιακή και με την βασική αρχή του Δαρβίνου «ο φύση δεν κάνει άλματα», και περιμένει την επιβεβαίωσή της, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει ούτε η ελάχιστη απόδειξη ότι μια από τις μεγαλύτερες συνομοταξίες έχει ήδη σημειωθεί από κάποια άλμη και οι θιασώτες της δημιουργίας φαίνεται να έχουν καλύτερα επιχειρήματα (Ωστιν Κλαρκ). «Οι αποδείξεις των αποικιακών θα μπορούσαν να είναι συνεπίς με την ιδέα ενός Μεγάλου σχεδιαστή» (Καρλ Σαγκάν, *Cosmos*, 1980, σελ. 19).

Ο Τσαρλς Λαυελ και ο Ομοιομορφισμός

Hασάφεια, η άγνοια και οι επιφυλάξεις διαιυλακώνουν απ' άκρο σ' άκρο το Βιβλίο της Καταγωγής των Ειδών. Ωστόσο, είναι περιέργο και εκπληκτικό, ότι ο Δαρβίνος βάσισε ένα μεγάλο –το μεγαλύτερο μέρος της θεωρίας του, σε κάτι που ο ίδιος ονόμασε βεβαιότητα. Γράφει: «Μπορούμε να είμα-

συγγραφή του Βιβλίου του Δαρβίνου και του Τσαρλς Λάυελ, Αρχές της Γεωλογίας, ανακαλύφτηκε ότι έχουν γίνει στο παρελθόν τόσες μεγάλες καταστροφές από γνωστές και άγνωστες αιτίες, ώστε, να μηλάμε για εξαφάνιση μεγάλων αριθμών ζώων κάθε είδους (και κυρίως των δεινοσαύρων) από επανειλημμένες μεγάλες έως παγκόσμιες καταστροφές (μετακίνηση πείρων, έκρηξη ηφαιστείων, εισβολή θαλασσών, πιθανή πτώση μεγάλων μετεωριών κ.ά.). Οι δεινόσαυροι γενικά, θεωρείται ότι εξαφανίστηκαν μαζικά πριν από 65.000.000 χρόνια (υπάρχουν διάφορες θεωρίες για το γιατί, με επικρατούσα την πτώση γιγαντιαίου μετεωρίτη), αλλά τα μαμούθ της Σιβηρίας, σε σχετικά πρόσφατα χρόνια, ενώ ζούσαν κατά κοπάδια, πέθαναν ξαφνικά την ώρα που βοσκούσαν. Ένα μαμούθ μάλιστα, βρέθηκε στην Σιβηρία, με αμάσιο χορτάρι στα κλειστά δόντια του, γεγονός που επιμαρτυρεί το βίσιον του θανάτου του από φυσική καταστροφή, όπως το ίδιο υποστηρίζει και το γεγονός ότι βρέθηκαν σκόρπια κοκάλια πολλών ζώων, ρινοκέρων, βισώνων, μαμούθ κ.λπ. σε μεγάλη έκταση. Σε επιστολή του στον Χένρυ Χόγουρθ, ο Δαρβίνος παραδέχτηκε την ανικανότητά του να εξηγήσει την εξαφάνιση του μαμούθ, ενώ τόσο καλά προσαρμοσμένου ζώου. Πολλά αποικιακά ματα που μαρτυρούν ομαδικές καταστροφές, έχουν ανακαλύψθει παντού, σ' όλα τα μέρη της γης, και πολλά μηλούν για αληθινή κλήματος στο τέλος της εποχής των πάγων (Ι. Βελτικόφσκυ, Η γη σ' αναταραχή, σελ. 228 επ.). Τώρα, αν λάθουμε υπ' όψη μας ότι ολόκληρος ο φλοιός της γης αναποδογύρισε πριν από 1,8 δισεκατομμύρια χρόνια (Εφημ. Τα Νέα 8/6/04) τότε, τα σχόλια περιπτεύουν... Πρέπει να μηλάμε για την επιβίωση του τυχαιότερου και όχι του ικανότερου. Επί πλέον: «Η εξήγηση της προέλευσης των αποικιακών με τη θεωρία του ομοιομορφισμού, έρχεται σε σύγκρουση με τη θεμελιώδη αρχή των θεωριών. Τίποτε δεν έχει γίνει στο παρελθόν που να μη γίνεται και στο παρόν. Ωστόσο, σήμερα δεν σχηματίζονται αποικιακά ματα...». Άλλη μια αυταπάτη του Δαρβίνου ...

ντικά ένα νέο σύμπλεγμα μ' ένα πατιού.» (Λεκόντ ντυ Νούι) «Οι κρίκοι πλείσμουν ακριβώς, εκεί που ποιήσει ζωηρά τους επιθυμούμε.» (Α.Σ. Ρόμερ). «Το γνωστό αρχείο των αποικιακών ματων ούτε τώρα ούτε ποτέ άλλοτε δεν συμφωνούσε με τη θραδεία εξέλιξην.» (Στήθεν Στάνλεϋ). Το να ψάχνουμε για ενδιάμεσες βαθμίδες για να περάσουμε τα χάσματα είναι σαν να ψάχνουμε μάταια για πάντα (Ν. Θόμψον).

Αυτές οι ανυπέρβλητες δυσκολίες, οδήγησαν ποιήσιμούς εξελικτικές ασπασθούν τη θεωρία του Σ. Γκούλην και Ναιϊλ Εντριτζ, γνωστή ως θεωρία της Διακεκομένης Ισορροπίας (punctuated equilibrium) σύμφωνα με την οποία, τα νέα είδη αναδύονται όχι με βαθμιαίες αλλαγές, αλλά με ξαφνικές εξελικτικές εκρήξεις, με σταθεροποίηση των ειδών για εκατομμύρια χρόνια. Έτσι,

στε βέβαιοι, πως η αιλυσίδα των γενεών, δεν έσπασε ούτε μια φορά και πως κανένας κατακλυσμός δεν κατέστρεψε ολόκληρο τον κόσμο» (σελ. 506). Και αιλούν, στο 10⁹ κεφάλαιο, δείχνει πως υιοθέτησε τη θεωρία του ομοιομορφισμού του γεωλόγου Τσαρλς Λαυελ. Σύμφωνα μ' αυτήν, τα γεωλογικά στρώματα διαμορφώθηκαν σε διάρκεια εκατομμυρίων ετών, βαθμιαία και ανεπαίσθιτα από τη δύναμη της φύσης (χειμαρροί, ποτάμια, παλιόρροιες, βροχή, αέρα) και ότι καμία αιφνίδια αληθιαγή ή καταστροφή δεν συνέβη στο παρελθόν, γιατί το «παρόν είναι το κλειδί κατανόσης του παρελθόντος». Μάλιστα, γράφει, ότι όποιος δεν παραδέχεται αυτή τη γεωλογική θεωρία του Λαυελ, καλά θα κάνει να κλείσει το Βιβλίο του. Ε, λοιπόν, η ειρωνεία είναι ότι κυρίως μετά τη

Η Προέλευση του Ανθρώπου:

Ο Ρατσισμός του Δαρβίνου

Eνα άλλο μεγάλο πρόβλημα για τον Δαρβίνο, υπήρξε ο ίδιος ο άνθρωπος και ο προέλευσή του. Στο πρώτο του Βιβλίο, δεν τόλμησε να μηλήσει καθαρά για την ζωάνδη καταγωγή του ανθρώπου σκεπτόμενος την αναταραχή που θα δημιουργούνταν και ίσως τη γενική κατακραυγή των θρησκευόμενων. Ωστόσο, στο δεύτερο Βιβλίο του, *H Καταγωγή του Ανθρώπου*, μίλησε για την προέλευση του ανθρώπου από μακρινούς ζωάμορφους προγόνους, συγγενείς με τους σημερινούς χιμπατζήδες, κάπου στην Αφρική, και σε κά-

ποια εποχή, σε κάποια περιοχή, ο άνθρωπος έχασε το τριχωτό του κάλυμμα! Ήταν μια τολμηρή εικασία... Τα προβλήματα που είχε ν' αντιμετωπίσει, βέβαια, με μια τέτοια υπόθεση, ή εικοτοπογύα, ήταν τεράστια. Πρώτα έπρεπε να υποστηριχτεί η θεωρία παλαιοντολογικά, να βρεθούν δηλ., οι ενδιάμεσοι τύποι-κρίκοι, που θα συνέδεαν τον *homo sapiens* με τους απώτερους προγόνους του. Άλλα τέτοιοι κρίκοι, παρά το θύρυθο που δημιουργήθηκε από τους Δαρβινιστές μετά το Δαρβίνο, με ευρήματα, σαν τον πιθηκάνθρωπο της Ιάβας του Νταμπουά, σαν τον άνθρωπο του Πιλόνταουν (που αποδείχτηκε απάτη), τον Εσπεροπίθηκο (που ανακατασκεύαστηκε από ένα δόντι κοιρίου τελικά!!), την περίφημη Λούσυ που ανακάλυψε ο Ρ. Λίκυ, *tous Austrapalopithecous*, το *homo erectus* και τους Νεαντερτάλιους κ.π., αποδείχτηκε και συνεχώς αποδεικνύεται ότι προσφέρουν ελάχιστα, προς αυτή την κατεύθυνση, και τελικά, δημιουργούν περισσότερα ερωτήματα, απ' αυτά που προσπαθούν να επιλύσουν! Και τούτο, διότι καθ' ομολογίαν των εξελίκτικων, «το ανθρώπινο είδος και όλα τα είδη θα παραμείνουν... σαν ορφανά, με την ταυτότητα των γονέων *tous xαμένη στο παρελθόν*» (James Gorman) και, «δεν μπορεί να υπήρξε ανθρωποποιόθηκος» αλλά από την πρώτη στιγμή που σχηματίστηκε ο άνθρωπος ήταν στην κυριολεξία άνθρωπος (Νικήτας Λιανέρης, σελ. 74). Ο διάσημος εξελίκτης N. Eldredge αναγνωρίζει ότι «οι έρευνες του ανθρώπου για τους προγόνους του είναι μάταιες». Για όποιους εξακολουθούν ν' αμφιβάλλουν, δεν έχουν παρά να διαβάσουν την ομοιογύα του διάσημου αθεϊστή Ρίτσαρτ Ντόκινς: «Τα απολιθώματα, τα οποία ανακαλύφτηκαν όλα μετά την έκδοση της Καταγγής, μας παρέχουν μια σποραδική εικόνα για ορισμένα πιθανά ενδιάμεσα είδη, τα οποία μας συνδέουν με τον κοινό πρόγονο που μοιραζόμαστε με τους χιμπατζήδες... Οι ορθόδοξες απόψεις μας κλινίζονται από καιρού εις καιρόν – δεν είναι καθόλου κακό. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί όταν υποθέτουμε ότι αυτή η σειρά απολιθωμάτων αναπαριστά τη σειρά προγόνων/απογόνων. Είναι πάντα πιο ασφαλές να υποθέτουμε ότι τα απολιθώματα είναι συγγενείς παρά πρόγονοι μας...» (Ritson, Ο Εφημέριος του Διαβόλου, σελ. 120).

Κατά δεύτερο λόγο, έπρεπε να δοθεί ικανοποιητική εξήγηση για την εμφάνιση των εκπληκτικών δυνατοτήτων της ανθρώπινης διάνοιας. Από που προέλθει η καταπληκτική ικανότητα συσσώρευσης γνώσης του ανθρώπινου εγκεφάλου, που σύμφωνα με τον Καρλ Σαγκάν θα μπορούσε να διαφυλάξει πληροφορίες που θα γέμιζαν περίου 20.000.000 τόμους, ενώ κάποιοι άλλοι υπολογισμοί έδειχναν ότι μπορεί να αναλάβει φορτίο μάθησης και μνήμης 1.000.000 φορές, καθώς και η λει-

τουργία της γλώσσας, της φαντασίας, της εφεύρεσης μαθηματικών, της μουσικής, της αναζήτησης του ωραίου κ.π., προήλθε, από ένα όργανο που εξελίχθηκε μέσω της φυσικής επιπλογής για να προσφέρει απλά και μόνο καλύτερο άμεση επιβίωση στον πρώτο αρχάνθρωπο; Ο σύντροφος και ομοιόδεά της του Δαρβίνου, A. Ουάλλας, είχε εκ διαιμέτρου αντίθετη άποψη απ' αυτήν του Δαρβίνου, και διαχώρισε ευθύς εξ αρχής τη θέση του. Όταν τού επεσήμανε τα προηγούμενα, και κυρίως, ότι υπάρχει τεράστιο και αγεφύρωτο χάσμα μεταξύ του ανθρώπινου εγκεφάλου και του εγκεφάλου των πρωτεύοντων, ο Δαρβίνος θορυβημένος του απάντησε να προσέχει για τις απόψεις του ... Επί λέξει: «Ελπίζω ότι δεν έχεις σκοτώσει τελείως το παιδί σου και το παιδί μου» (δηλ. τη θεωρία *tous*).

Το ερώτημα που δημιουργήθηκε με το πέρασμα του χρόνου από την εποχή του Δαρβίνου και ίσαμε σήμερα, είναι: Αν ο ανθρώπινος εγκέφαλος εξελίχθηκε από εγκεφάλους κατωτέρων ζώων, διαρκώς αυξανόμενος, γιατί η φυσική επιπλογή (ή οι τυχαίες μεταλλάξεις) των εφοδίασαν με ένα τέτοιο φοβερό όργανο -το τελείωτερο σ' ολόκληρο το ηλιακό μας σύστημα (Zav Roestán)-, και το μόνο που προσπαθεί να κατανοήσει τον εαυτό του, που ευθύς εξ αρχής υπερέβαινε τις άμεσες ανάγκες του, αλλά ακόμα δεν έμαθε όλες τις δυνατότητές του και την πιλήρη χρήση του, ενώ στα αρμέσω πριν πρωτεύοντα, τα εφοδίασε με εγκέφαλο που δεν μπορεί καν να σκέφτεται; Το ερώτημα παραμένει αμείλικτο και προκλητικό για τους Δαρβινιστές. Είναι σα να λέμε, για να απλοποιήσουμε, μ' ένα παράδειγμα: σε κάποιον δωρίζεται ένα αεροπλάνο, ενώ αυτός δεν ξέρει καν να πιλοτάρει... και θα χρειαστεί χρόνια και χρόνια να μάθει την χρήση του αφού, ο ανθρώπινος εγκέφαλος αποτελείται από 100.000.000.000 νευρώνες, με δυνατότητες συνάψεων που φθάνει τις 100.000.000.000! Σ' ολόκληρη τη ζωή του των 80-100 ετών, είναι zήτημα να μπορεί να χρησιμοποιήσει το 1/10 της λειτουργίας του εγκεφάλου, του πιο πολύπλοκου «αντικειμένου» του σύμπαντος (Δ. Navónouλος).

Τελικά, ο Δαρβίνος, παρασυρμένος από τη θεωρία του της εξελίξης του ανθρώπου μέσω της φυσικής επιπλογής, έφθασε στο σημείο, άλλοτε να παραμένει σκεπτικιστής ως προς την ορθότητα της θεωρίας του, αφού ο εγκέφαλος του ανθρώπου είναι αιτηλής... προερχόμενος από τον εγκέφαλο των πρωτεύοντων και δεν ήταν καθόλου σίγουρος, αν μπορούσε ν' ανακαλύψει την αιτήθεια. Και άλλοτε, να υποστηρίζει ότι η γυναίκα ήταν κατώτερη από τον άντρα, λιγότερο ευφυής, λιγότερη θαρραλέα, λιγότερο εφευρετική. Καθώς επίσης, ότι υπήρχαν και άνθρωποι που ήταν φυσικά ανώτεροι πνευματικά και διέφεραν από τους πνευματικά

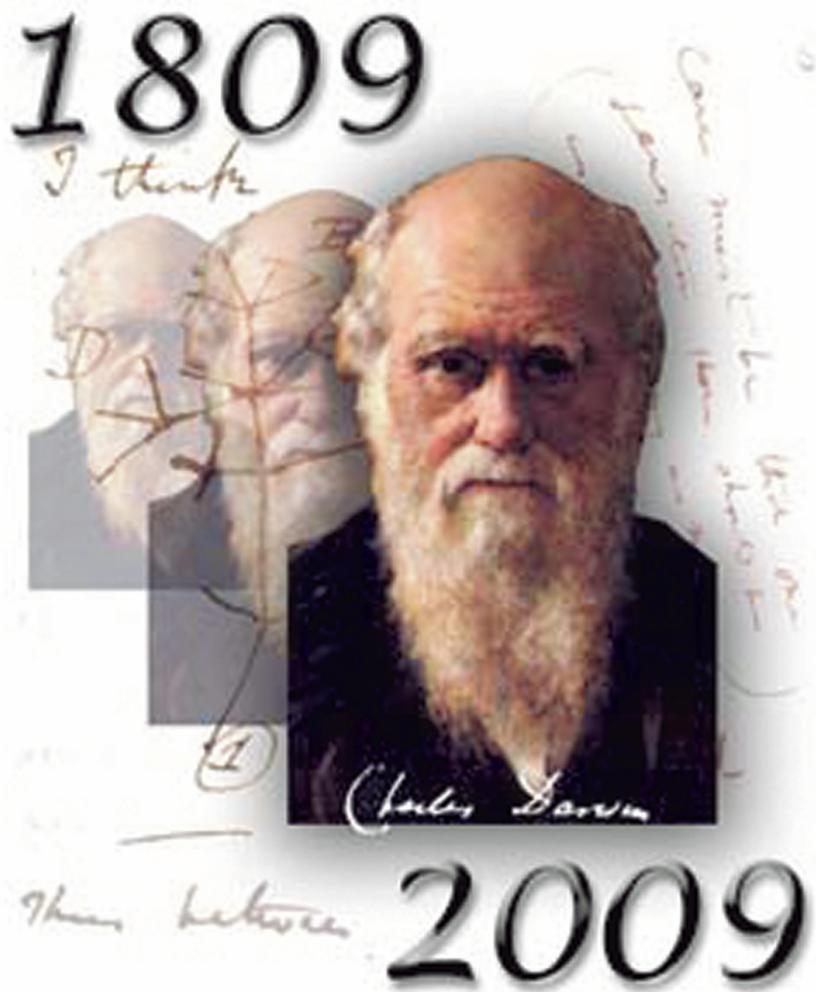
κατώτερους. Ακόμη, ότι υπάρχουν ανώτερες και κατώτερες φυλές, και οι ανώτερες, οι πολιτισμένες, οι λευκοί (Ευρωπαίοι), μια μέρα στο προσεχές μέλλον, θα έχουν εξοντώσει και αντικαταστήσει τις άγιες φυλές (Αφρικανούς, Ινδιάνους) σ' ολόκληρο τον κόσμο (σελ. 179). Συνεπές συμπέρασμα, του αγώνα περί υπάρξεως και επικράτησης του ισχυρότερου-ικανοτέρου. Ο φυλετισμός (ρατσισμός) και ο σενισμός σ' όποιο του το μεγαλείο! Από κει και πέρα, ήταν δουλειά του Φ. Γκάτον και του Χ. Σπένσερ, του Νίτσε και του Χίτλερ, να προωρίσουν ένα βήμα περισσότερο μέσω ευγονικής για τη δημιουργία υπερανθρώπων.

Ο Δαρβίνος και ο Επίγονοι του

Tσως, αντιτείνει κανείς, ότι, ο Δαρβίνος είχε ανεπαρκείς γνώσεις και ότι η σύγχρονη συνθετική θεωρία του Νεοδαρβινισμού των Σίμψον, Ντομπικάνσκυ, Μαΐερ, που συμπεριέλθη τις προόδους της γενετικής κ.α. επιστημών, δίνουν ικανοποιητική απάντηση στο πώς και το γιατί τις εξελίξης. Στην πραγματικότητα, όμως, ο Νέο-νέο-δαρβινισμός, έκανε ένα ωραίο τέχνασμα. Ονομάστηκε έτσι, προ τιμήν του Δαρβίνου, ενώ ουσιαστικά έχει ειλικρινή σχέση μ' αυτόν και τη θεωρία του. Κράτησε απ' αυτόν μόνο την έννοια της φυσικής επιπλογής (που προϋπήρξε σαν έννοια και σύλληψη απ' αυτόν) και τον μπόλιασμε με τον Μεντελίσμο, τη διδασκαλία του Μέντελ και των νόμων του, που επαληθεύονται, με παρατήρηση και πείραμα, σε αντίθεση με τον Δαρβινισμό και τη θεωρία της μακρο-εξελίξης, που δεν επαληθεύονται ούτε με πείραμα ούτε με παρατήρηση. Αυτό το ομολογούν και οι ίδιοι οι εξελικτικοί. Διαβάζουμε: «Ισχυρίζομαι ότι κάθε πειραματισμός είναι αδύνατο στη μακρο-εξελίξη (Μπόρις Μέντικωφ). «Δεν μπορεί να ισχυριστείς ότι έχεις διαπιστώσει τη γένεση των θηλαστικών από τα μη θηλαστικά. Δεν ήσουν παρών» (R. Lewontin). «Η πραγματικότητα των μεταμορφώσεων δεν μπορεί να αποδειχτεί θετικά γιατί πρόκειται για γεγονότα στα οποία κανένας άνθρωπος δεν παραβρέθηκε και ο φύσης δεν δίνει πια παραδείγματα τους (Zav Roestán). Ακόμη: «Παρ' όλα τα δεδομένα από διάφορους κύρωσ των βιολογικών επιστημών, τα οποία στηρίζουν την μακροεξελίξη, αυτή εξακολουθεί να παραμένει μια αναπόδεικτη βιολογική διαδικασία» (Γιάννης Αργύρης). Εξ άλλου, οι περίφημες μεταλλάξεις, οι απότομες μεταβολές των γονιδίων που επικαλούνται οι νέο-δαρβινιστές, δεν παράγουν νέα χαρακτηριστικά, αλλά μεταβάλλουν τα ήδη γνωστά. Κατά τον γενετιστή Γκόλνισμιτ, και κίθιες μεταλλάξεις μαζί σ' ένα είδος, δεν μπορούν να δημιουργήσουν νέο είδος! Η κύρια αδυναμία του νεοδαρβινισμού, ο οποίος στηρίζεται, στις μεταλλάξεις, στην τύχη και στη φυσική επιπλογή, είναι ότι, «οι νεοδαρβινιστές πιστεύουν ότι ολόκληρο το φάσμα της

ζωής... ερμηνεύεται από τη σταθερή συσσώρευση απομίμησης σφαλμάτων και τη συνακόλουθη ανάπτυξη ποικιλιών καθώς ένα πρωτόγονο σύστημα ζωής αναπαράγεται επί δισεκατομμύρια φορές. Σύμφωνα με αυτήν τη θεωρία, η επισώρευση των αναπαραγωγικών σφαλμάτων, η οποία ταξινομείται με τη διαδικασία της φυσικής επιλογής, της επιβίωσης του πιο ικανού, εξηγεί τόσο την πλούσια ποικιλία ζωής όσο και τη σταθερή ανοδική εξέλιξη από το βακτηρίδιο στον άνθρωπο... Στο τελευταίο μας βιβλίο ο Σερ Φρεντ Χόουλ και εγώ, προσκομίζουμε ισχυρά επιχειρήματα εναντίον αυτής της πρότασης... Είναι γελοίο να υποθέτουμε ότι τα στοιχεία τα οποία μας παρέχει ένα μεμονωμένο πρωτόγονο βακτηρίδιο μπορούμε με την αναπαραγωγή να φτάσουμε στο σημείο να δημιουργήσουμε τον άνθρωπο και όλους τους άλλους ζώντες οργανισμούς, οι οποίοι υπάρχουν στον πλανήτη μας».

(Chandra Wickramasinghe). Ο Pierre Thuillier επικυρώνει: «Η ανάπτυξη των εξελικτικών θεωριών είναι μία ωραία επιστημονική περιπέτεια... μνη ξεννάμε όμως, ότι οι θεωρίες δεν είναι παρά ανθρώπινα κατασκευάσματα». Αλλά για να επανέθουμε στον πρώτο διδάχαντα, το Δαρβίνο και να συνοψίσουμε το έργο του, καθ' ομοιογίαν ενός απ' τους μεγαλύτερους σύγχρονους εξελικτικούς του R. Lewontin, «είναι γεμάτο ασάφειες, αντιφάσεις και θεωρητικές αναθεωρήσεις... διαδοχικές εκδόσεις της καταγωγής περιέχουν σοβαρές αιλλαγές (σελ. 74, 75). Ο Δαρβίνος δημοσίευσε τα «περί της καταγωγής», χωρίς εμπιστούμενη στις ίδιες του τις ενδείξεις (Barry Gale), κάτω από την πίεση του χρόνου, για να μη χάσει τη δόξα του από τον Ουάλλιας, που είχε καταλήξει σε παρόμοιες απόψεις με τις δικές του. Έσπευσε να τις δημοσιεύσει, παρά τα κενά, την άγνοια και τις σοβαρές ασάφειες και επιφυλάξεις του. Το 1858 έγραψε στο φίλο του Χούκερ (Hooker): «Πρέπει να καταλήξω σε κάποιο τελικό συμπέρασμα, είτε να εγκαταλείψω το φάντασμα της θεωρίας μου». Ένα μεγάλο μέρος της επικειρηματολογίας του, είχε υπόψη του τον Κάρολο Λιναίο που υποστήριζε την σταθερότητα των ειδών. Αυτόν και άλλους ήθελε να καταπολεμήσει ο Δαρβίνος, αλλά ταυτόχρονα, αναγνώριζε ότι οι μεγαλύτεροι παλαιοντολόγοι της εποχής του (Κυβιέ, Αγκασί, Φορμπς κ.αλλ.) αναγνώριζαν τη σταθερότητα των ειδών. Ο Δαρβίνος, παρά το ήπιο και άτολμο του χαρακτήρα του, ήταν πεισματάρος και φιλόδικος. Διότι όπως αποκαλύπτει στην αυτοβιογραφία του, επιζητούσε «μια αξιόλογη θέση μεταξύ των ανθρώπων της επιστήμης». Για να τη επιτύχει αυτό, δαπανούσε 1-2 ώρες καθημερινά για την αιλιλογραφία του που αριθμεί εκατοντάδες επιστολές με ηγετικά ή αμφιλεγόμενα άτομα της επιστήμης!

Το 1956 γράφονται για την εκατοστή επέτειο της «καταγωγής», ο βιολόγος Θόμψον (W.R. Tompson) στον πρόλογό του, έγραφε μεταξύ άλλων τα εξής αποκαλυπτικά: «Για την καθιέρωση της συνέχειας που απαιτείται από τη θεωρία, επικαλούνται ιστορικά επιχειρήματα, παρ' όλο που τα στοιχεία δείπονται. Ως εκ τούτου γεννιούνται αυτοί οι εύθραυστοι πύργοι των υποθέσεων που βασίζονται σε υποθέσεις, όπου η πραγματικότητα και η φαντασία αναμειγνύονται σε μια αδιέξοδη σύγχυση»

Το τι απέμεινε, ουσιαστικά, από το θόρυβο της πολύκροτης θεωρίας του, σήμερα, μας το λέει επιγραμματικά και απέρτα το πανεπιστημιακός Νικήτας Λιανέρης: «Λέγεται ότι στη μάχη του ο Δαρβίνος για να καταστρέψει τη θεωρία των ειδικών δημιουργών», χρησιμοποίησε τρία πολεμικά άλογα: την φυσική επιλογή, τον αγώνα για τη ζωή, και την κληρονομικότητα των αποκτημένων χαρακτήρων (θεωρία της παγγένεσης). Απ' αυτά τα δύο σήμερα έχουν ψφήσει, ενώ το τρίτο έχει μεταμορφωθεί σε ένα πράσινο γαϊδουράκι» (σελ. 61). Αλλά «κάθε φορά που γίνεται προσπάθεια στη «σούπα» του Μέντελ να ριχτεί το αιλάτι του Δαρβίνου, το αποτέλεσμα ήταν να χαλάσει η σούπα, αντί να διατηρηθεί και να γίνει εύγευστη». Και να δώσουμε το

λόγο και στον Α. Κατσλέρ «Για μια άλλη φορά η δαρβινική θεωρία, παρά την τονωτική ένεση του Μεντελισμού, έχει φθάσει σε αδιέξοδο».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κάρολος Δαρβίνος, *Η Καταγωγή των Ειδών* (Γκοβόστης, 1974).
- Κάρολος Δαρβίνος, *Αυτοβιογραφία* (Γκοβόστης 2007).
- Δαρβίνος, λήμμα, στην Πάπυρο Λαρούς Μπριτανικά.
- R. Lewontin, *Δεν Είναι Απαραίτητα Ετσι* (Κάτοπτρο 2002).
- Chandra Wickramasinghe, *Evas Αστρονόμος Συλλογίζεται: Έκανε ήλθος ο Δαρβίνος*, στο Courrier της Ουνέσκο, DARWIN, Μάρτιος, 1983.
- Pierre Thuillier, *Η Εξέλιξη της Εξέλιξης*, στο Courrier της Ουνέσκο, Μάιος, 1983.
- Ρίτσαρντ Μίλτον, *Ο Μύθος του Δαρβινιασμού* (1996).
- Michael Denton, *Evolution, A Theory in Crisis* (1996).
- Μαρούλη Μπλαν, *Οι Κληρονόμοι του Δαρβίνου* (1995).
- Νικήτας Λιανέρης, *Η Καταγωγή και η Εξέλιξη του Ανθρώπου* (Καρδαμίτσας 1987).
- Norman Macbeth, *Darwin Retried*, 1971.

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ είναι δικηγόρος και συγγραφέας. Το τελευταίο βιβλίο του Ανάμεσα σε 2 αιώνες (University Studio Press). www.Tsinikopoulos.Gr. Dimitris@Tsinikopoulos.Gr